

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:998

av Åsa Lindestam (S)

Frilän

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över systemen för att använda alla möjligheter att få individer långt från arbetsmarknaden till utbildning så att de därigenom blir anställningsbara, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

Motivering

På många håll i landet råder idag en hög arbetslöshet samtidigt som det råder arbetskraftsbrist. Såväl offentliga arbetsgivare som privata näringslivet vittnar om att de har svårt att hitta rätt kompetens för att kunna erbjuda offentlig och kommersiell service och utveckla sin verksamhet. Detta är inte minst tydligt i små landsortskommuner där servicen till medborgarna blir lidande inom t ex skola, vård och omsorg. Genom att skapa förutsättningar och ge fler människor möjlighet till utbildning skulle den missmatchning som råder mellan arbetslösheten och arbetskraftsbristen kunna överbryggas.

De bidrag, subventioner och ekonomiska stödåtgärder i olika former som finns idag – samt inte minst regelverken kring dessa stöd – hindrar idag många individer från att studera. Många bidrag/stöd går inte att kombinera tillsammans med studier med mer än att individen mister sin rätt till stöd, varför han eller hon avstår från att påbörja eller slutföra sin utbildning. Studie- och yrkesvägledare, socialsekreterare och platsförmedlare kan vittna om flera olika exempel där människors vilja och intresse av att studera och utbilda sig motverkas på ett sätt som gör att de hellre avstår.

Pengarna till Arbetsförmedlingen, a-kassorna, Försäkringskassan, Migrationsverket, socialförsäkringssystemet och olika former av kommunala bidrag samt studiemedlen

skulle istället kunna läggas i en gemensam pott och användas på ett sätt som skulle stimulera och erbjuda stöd, så att fler människor ges möjlighet att studera och utbilda sig. Därigenom försöka se möjligheterna för varje enskild individ att genom olika former av stöd underlätta för individen att bedriva studier på grundläggande nivå, grundskola och gymnasienivå. Detta är viktigt i ett län som Gävleborgs med hög arbetslöshet, låg utbildningsnivå och brist på studietraditioner. Det finns idag ett systemfel där risken är stor att många blir kvar i segregation, utanförskap och bidragsberoende, istället för att få möjlighet till egen försörjning och bidra till välfärdssamhällets uppbyggnad.

Att ge fler människor möjlighet till utbildning är viktigt för att få ner arbetslösheten, påskynda integrationen bland våra nyanlända samt för att tillgodose behoven av vård- och omsorgspersonal, lärare, plåtslagare, lastbilmekaniker, m.fl. bristyrken.

Enligt Arbetsförmedlingens statistik för juli 2015 har:

- Gävleborgs län den högsta andelen inskrivna arbetslösa av alla län i Sverige: 10,9 % av den registrerade arbetskraften 16–64 år. Riket ligger på 7,6 %
- högsta andelen inskrivna arbetslösa kvinnor 16–64 år: 10,1 % mot rikets 7,1 %
- högsta andelen inskrivna arbetslösa män 16–64 år: 11,5 % mot rikets 8,0 %
- högsta andelen inskrivna arbetslösa ungdomar 18–24 år: 22 % mot rikets 12,9 % samt
- högsta andelen inskrivna arbetslösa utrikesfödda med 39,9 % mot rikets 21,1 %.

Samtidigt uppger 27 % av näringslivet i länet att de har svårt att hitta rätt kompetens och motsvarande siffra för offentlig verksamhet är så pass hög som 47 %, enligt Arbetsförmedlingens intervjuundersökningar våren 2015. Det är de högsta siffrorna på tio år. Utbildningsnivån i länet är låg. Länet har landets lägsta andel högutbildade (andel av befolkningen 25–64 år med minst 3-årig eftergymnasial utbildning) med 17,8 %.

Rikssnittet ligger på 26 % enligt SCB 2014. Länet har även landets tredje högsta andel lågutbildade (andel av befolkningen 25–64 år med förgymnasial utbildning 9 år) 14,8 % med rikssnitt på 13 %.

Åsa Lindestam (S)